

ת"פ 56430/06/15 - מדינת ישראל נגד יחיאל קרואני

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 56430-06-15 פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נ' קרואני
בפני כבוד השופט בכיר חיים נחמייאס

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נגד

הנאשם

יחיאל קרואני

הכרעת דין

כתב האישום

כתב האישום הוגש לבית משפט זה ביום 21/6/2015, הגם שמתייחס הוא לעבירות מתאריך 21/10/2012 או בסמוך לפני כן.

נטען כנגד הנאשם, שבתקופה הרלוונטית לכתב האישום, מעוניין היה לקבל מהוועדה המקומית לתכנון ובנייה באשקלון היתר בנייה לבניית מרכז רוחני באשקלון. יצוין, כי בקשה להיתר שכזה צריכה להיות מוגשת על ידי אדריכל בעל רישיון. משהנאשם איננו אדריכל בעל רישיון, נטען נגדו כי זייף הבקשה להיתר, בכך שרשם שהמתלוננת, שהינה אדריכלית בעלת רישיון, היא עורכת הבקשה. נטען שהוסיף חתימה שתחזה להיות חתימתה של המתלוננת וזאת, כשהוא יודע שהמתלוננת איננה יודעת על הבקשה, לא ערכה אותה ולא הסכימה לכך שיעשה שימוש בשמה לצורך הגשת הבקשה. כל זאת בכוונה להטעות את הוועדה לתכנון ובנייה ולקבל במרמה את היתר הבנייה. לאחר מכן הגיש לוועדה המקומית את הבקשה המזויפת להיתר הבנייה כדי לקבל במרמה את היתר הבנייה.

בתאריך 21/10/2012, דנה הוועדה בבקשה, אך היתר הבנייה המבוקש לא ניתן ולאחר הדיון בוועדה התברר כי הבקשה מזויפת.

סיכומם של דברים, יוחסו לנאשם שלוש עבירות בכתב האישום: זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, עבירה לפי סעיף 418 אמצע לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל באמצעותו דבר, עבירה לפי סעיף 418 אמצע +420 לחוק ניסיון לקבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 רישא + 25 לחוק.

המענה לכתב האישום

הנאשם מיוצג על ידי הסניגור המלומד עו"ד אבשלום גיספאן.

בתאריך 12/7/2016 השיב מענה ענייני ומפורט. בפתח דבריו טען, כי כתב האישום הוגש כשלוש וחצי שנים לאחר שנסגר התיק וזאת לשיטתו מעלה טענה להגנה מן הצדק שתעלה בבוא הזמן (עמ' 3, שורה 13). הודה בעובדות שבסעיפים 1, 2 ו-3 לכתב האישום (מורה על תיקון טעות הקלדה עמ' 3, שורה 15 צריך להיות "מודה" במקום "עובדות") וכפר ביתר עובדות סעיפי כתב האישום. הדגיש כי אין טענת אליבי ואף לא טענה למשפט זוטא, למעשה זקוק אך לעדות המתלוננת.

הראיות

מלכתחילה התיק נקבע להוכחות ליום 26/2/2017, אולם לימים, בעקבות בקשה דחופה שהגישה המאשימה להקדים את שמיעת עדותה של המתלוננת בשל מצבה הרפואי, נעתרתי לבקשה ושמענו את עדות המתלוננת בתאריך 25/9/2016.

בפתח הדיון הוגשו אמרות הנאשם ללא התנגדות סניגורו, האחת מתאריך 6/12/2012 (ת1) והשנייה מתאריך 18/2/2015 (ת2) ועוד ידובר בהן.

עדת התביעה מס' 1, אניסה בשינר (להלן - "המתלוננת").

בחקירתה הראשית העידה על ההיכרות העסקית שהיתה לה עם הנאשם. לדבריה, היא אשר היתה חותמת על תכניות הבנייה לאחר שהיתה רואה את התוכניות, מאחר ולנאשם לא היתה זכות חתימה על תכניות שכאלה. הדגישה כי לא העבירה את זכות חתימתה לאחר, שלא יכלה לעשות זאת, ולא היה לה אף רצון לעשות זאת. יתרה מזו, לחתימתה כך ציינה יש השלכה על אחריות מקצועית וביטוח מקצועי.

לדבריה, נודע לה אודות המקרה נשוא כתב האישום לאחר שקיבלה פרוטוקול מדיון הוועדה, שכן סברו שהיא אשר הגישה את התכנית. לטענתה מעולם לא ראתה תכנית זו והבינה כי הנאשם חתם עליה. משכך, פנתה לעירייה ולאחר שראתה מה שראתה, התקשרה לאיגוד האדריכלים ואמרה להם כי חתמו במקומה ואלו מיהרו להפנות אותה מיידית למשטרה להגיש תלונה, שמא ישנם מקרים נוספים.

אין חולק אודות התלונה בכתב שהגישה המתלוננת למשטרת ישראל, הנושאת תאריך 31/10/2012, שנתקבלה ללא התנגדות הסיניגור (סומנה **ת/3**) ומדברת בעד עצמה. התלונה עניינה שימוש שנעשה בשמה ובתפקידה כעורכת הבקשה ללא אישור ו/או היתר מצידה. ציינה שם שמבירור שערכה במחלקת ההנדסה של העירייה התברר, כי הבקשה הוגשה על ידי הנאשם שהחזיק בפרטים שמסרה לו בעבר במסגרת עבודתם המשותפת על תכנית בניין עיר שבסמכות וועדה מקומית. עוד ציינה, שלמעט המקרה הנ"ל לא נתנה לנאשם ייפוי כח להגשת הבקשה להיתר.

בהמשך עדותה, חזרה העדה והדגישה, כי לאחר שקיבלה המכתב מהוועדה, הלכה לעירייה וצילמה את הבקשה שבה המדובר, אותה לא ראתה קודם לכן וממילא לא חתמה עליה.

הסיניגור אמנם התנגד להגשת המסמך (עמ' 8, שורה 2), אולם החלטתי (בעמ' 8, שורה 6), לקבל את המסמך שבו המדובר (**ת/4**) בכפוף לחקירתו הנגדית של הסיניגור.

בשלב זה התקבלו גם שלושה מסמכים נוספים מאת החוקר בתיק: **א.** מסמך אודות זימון החשוד לחקירה ביום 6/12/2012 (**ת/5**). **ב.** זכרון דברים בדבר שיחה טלפונית שנערכה עם המתלוננת מיום 15/2/2015, שם נאמר לה שבעקבות הערעור (צריך להיות "ערר") שהגישה, הוחלט לפתוח מחדש את החקירה בתיק ויש צורך לערוך חקירה בינה לבין החשוד. צוין שם כי המתלוננת הסבירה שבשל מצב בריאותה, עימות בינה לבין החשוד יכול לפגוע בה מבחינה נפשית והיא מבקשת שלא לבצע עימות איתו (**ת/6**). **ג.** מזכר נוסף אודות השלמות שנתבקשו בתיק זה מאת הפרקליטות וחקירה בשנית של החשוד שלמעשה מתייחסת לאמרתו (**ת/2**) המזכר סומן (**ת/7**).

בסיום חקירתה הראשית, הוסיפה העדה והדגישה כי את חתימתה אינה יכולה להעביר גם לא בייפוי כח, שכן אם היתה עושה כן היתה עוברת על החוק.

בחקירתה הנגדית השיבה לכל שאלות הסיניגור המלומד ולא התחמקה משום שאלה. הרושם האמין שהותירה על ביהמ"ש בחקירתה הראשית לא התערער, לא נמוג, לא נפגם ולא נסדק גם בחקירתה הנגדית הארוכה והנוקבת.

אשר לשאלות ב"כ הנאשם, כי הגישה ערר בשנת 2013, משנודע לה כי תיק החקירה בתלונה שהגישה נסגר על ידי המשטרה. אישרה גם שביקשה בזמנו שלא לעמוד בעימות עם החשוד והסבירה כי הדבר נבע ממצבה הבריאותי ומסברה שפגישה נוספת "עם אדם שתקע לה סכין בגב" יגרום לה נזק לא רק נפשי, אלא גם פיזי. לדבריה, היא האחראית על התכנית מבחינה תכנונית, אך לא על הקונסטרוקציה או סוג הבטון. הדגישה כי בחוק ישנה הגדרה ברורה מי מוסמך לתכנן בניין והוא לבדו (הביאה בתורת משל כי גם רופא או עורך דין לא יכול להעביר את חתימתו לאחר).

כשטען הסיניגור בפניה כי בתכנית לא מופיע מספר הרישיון שלה, השיבה, כי בתחילת העמוד הוא אכן מופיע (עמ' 9,

שורה 31), מה גם, שלמרות שהיא לא חתמה ולא ערכה את המסמך, מספר תעודת הזהות שלה מופיע בחלק העליון של ת/4(א).

לשאלת ביהמ"ש טענה שלא ידעה אודות החותמת, "בשניב אניסה ע"י קרואני חיליק", החוזרת ומוטבעת במקומות שונים. אישרה בפה מלא כי אמנם היו לה בעבר יחסים עסקיים עם הנאשם, שכללו עזרה הדדית. כך למשל ציינה שהנאשם היה עוזר לה בשרטוט טכני, אך מיד הדגישה כי היתה עוברת בעצמה על התכנית וחותמת. עוד אישרה כי התייעצה עם הנאשם כמה פעמים בתמחור פרויקטים. לשאלה מדוע מסרה לו את פרטיה? חזרה והדגישה כי היתה עוזרת לו בהגשת תכניות קטנות ושם היה צריך לרשום את הפרטים. ציינה כי אלו אמנם היו מופיעים בצורה ממוחשבת, אך עדיין נדרשה היתה החותמת שלה וחתימתה (עמ' 10, שורה 18).

לאורך עדותה שבה והדגישה העדה כי היתה חותמת בחתימתה ובחותמתה רק לאחר שהיתה בודקת את התכנית. לשאלת הסניגור הדגישה, כי בתכנית שהוגשה, נשוא כתב האישום, פרטיה מופיעים כעורכת הבקשה, אך לא נמצאים עליה החותמת או חתימתה.

לשאלת הסניגור כי בתלונתה למשטרה התלוננה על נזק כספי, אישרה כי לא רק עליו, אלא המדובר בזיוף חתימתה על מסמך שלא ערכה וזו עבירה פלילית על החוק ועבירה גם עבירה תכנונית.

לשאלת הסניגור מאין יודעת שהנאשם הוא שזייף ולא הסניגור? (עמ' 10, שורה 32). אישרה כי לא ראתה את הנאשם חותם על הבקשה (עמ' 11, שורה 2) אך טענה שהיא יכולה להוכיח שהנאשם הגיש את הבקשה, הגם שלא נכחה בזמן הגשתה.

עד כאן עדותה של העדה ולמעשה בכך הסתיימו עדי המאשימה, אלו היו עדיה.

טענת אין להשיב לאשמה והחלטה בה

בשלב זה טען הסניגור שאין על הנאשם להשיב לאשמה. טען כי לא הוכח הזיוף של המסמך וגם אין חוות דעת מומחה המשווה בין החתימות המקוריות לחתימה שנטען שהינה מזויפת. נטען שלא הוכח שנעשה שימוש במסמך המזויף ואין כל ראיה שהמסמך הוגש כלל לעירייה ואם הוגש למי הוגש? אם היה כלל בוועדה לתכנון ובנייה? לטענתו גם לא הוכח ולו לכאורה שהנאשם הוא שביצע את מה שנחזה להיות חתימת המתלוננת. כן הפנה למכתב התלונה (ת/3) ממנו מסיק הסניגור שהמתלוננת מאשרת במפורש כי במקרה זה נתנה לו אישור לחתום בשמה. טען שאין להעניק משקל לעדותה של המתלוננת שהינה העדה האחת והיחידה כנגד הנאשם ואשר מודה בפה מלא שלא ראתה אותו מזייף, כותב, או מגיש

הבקשה.

הכל מבוסס על השערות שלה ועל סמך דברים שנאמרו לה בבחינת עדות שמיעה.

ב"כ המאשימה השיבה לטענות הסניגור והפנתה לגרסת הנאשם באמרתיו, שם הודה בפה מלא שלא קיבל רשות לחתום בשם העדה. אמנם אישרה כי יש בעיה מבחינת ניסוח מכתב התלונה (ת/3) מצד המתלוננת, בשל השימוש בלשון העברית הלא חד משמעית, אך בעדותה בביהמ"ש ציינה המתלוננת מפורשות את מערכת יחסי העבודה בינה לבין הנאשם. טענה שהמדובר בעדה אמינה שלא באה להעליל עלילות על הנאשם. הפנתה לאמרות הנאשם שנתקבלו ללא התנגדות הסניגור ושהן הנאשם למעשה מודה במפורש במה שמיוחס לו.

בהחלטתי (בעמ' 13, שורה 16 ואילך), קבעתי שאין לקבל את טענת הסניגור וטעמי הנמקתי מצויים בהחלטתי. ציינתי, כי הנאשם למעשה בחקירתו הראשונה במשטרה (ת/1) מודה בפה מלא שכשפנתה אליו המתלוננת טלפונית ואמרה לו שהיא כועסת והיא לא מוכנה להיות "פראיירית", הבין בעצמו כי היא מדברת על תכנית הבנייה של בית הכנסת. בהמשך אף הסביר במפורש כי רשם את שמה בתכנית הגם שלא ביקש את רשותה לכך. לא יידע אותה על כך וחשב כי עניין זה לא מפריע לה. בהמשך טען כי זו חתימה טכנית בלבד ודפוס עבודה מקובל בין מהנדסים ואדריכלים במשרדים לתכנון. בהמשך אמר במפורש כי בדיעבד אולי זו היתה טעות מצדו.

עוד ציינתי שאף בחקירתו השנייה (ת/2) הודה הנאשם בפה מלא כי היה זה טעות להשתמש בשמה ללא ידיעתה מראש. הוא גם מאשר כי מעולם לא נתנה לו המתלוננת ייפוי כח רשמי להשתמש בשמה, וזאת בשל טיב יחסי העבודה ששררו ביניהן ושהובילו אותו לחשוב לעצמו כי הוא יכול להשתמש בשם שלה ללא ידיעתה. בהמשך, חזר ואמר כי זו היתה טעות להשתמש בשמה ללא אישורה בכתב וללא אישורה מראש.

לא התעלמתי ממה שאמר (בשורה 19) שבעבודות ובעזרה שעזר לה היא נתנה את אישורה להשתמש בשמה, אך כאמור אמירה זו עמדה בסתירה לכל אמירותיו האחרות.

באשר לשאלת הזיוף, צורתו, חומרתו ומשמעותו - החלטתי שאדרש להכריע בכך בהכרעת הדין.

לפיכך דחיתי את טענת הסניגור.

למשמע זו ההחלטה ביקש הסניגור דחייה על מנת לשקול את המשך צעדיהם בעקבות החלטת בימ"ש (עמ' 14, שורה

17). דחיתי הדין לתאריך 26/2/2017.

פרשת ההגנה

למעשה בשלב זה הגיעה עת פרשת ההגנה. אלא שבפתח ישיבת אותו היום, הודיע הסניגור כי הסביר לנאשם את זכויותיו ואף הסביר לנאשם את משמעות אי העדתו במשפטו, אך הנאשם בחר שלא להעיד. במצב דברים זה הכריז הסניגור כי אלו עדיו (עמ' 16, שורה 14).

משכך, עברנו לשלב הסיכומים.

סיכומי המאשימה

בסיכומיה, עמדה ב"כ המאשימה על המסמכים שהוגשו בתיק ועל עדות המתלוננת שהעידה למעשה כעדה יחידה בתיק זה. הדגישה את אמינותה של העדה, שדבקה בגרסתה כי לא חתמה ולא ערכה את המסמך, לא הסכימה לא בעל פה ולא בכתב שהנאשם יחתום בשמה. טענה בצדק, כי הנאשם מנגד בחר שלא למסור את גרסתו והפנתה בעניין זה לסעיף 162 לחסד"פ, שעניינו שתיקת נאשם במשפטו ושהימנעותו מלהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להם סיוע.

ב"כ המאשימה ביקשה להסתמך על הודעות הנאשם שנתקבלו כראיה בתיק זה מטעם התביעה וללא התנגדות הסניגור ולמעשה בהסכמתו. הפנתה לאמירות מפורשות שיש בהן יותר מאשר הודאה מצדו של הנאשם בחקירותיו במה שהיה חשוד.

באשר לטענת השיהוי בהגשת כתב אישום, טענה כי לשיטתה אין הדבר מבסס הגנה מן הצדק. הסבירה כי התיק נפתח מחדש ונדרשה בו השלמת חקירה (כעולה בין היתר מהמסמכים ת/6 ו-ת/7 שנתקבלו ללא התנגדות הסניגור).

באשר לטענת הסניגור שהנאשם לא נחקר באזהרה לגבי שלוש העבירות שבגינן הועמד לדין, אלא באזהרה לגבי עבירה אחת בלבד של קבלת דבר במרמה - הפנתה ב"כ המאשימה לחקירות הנאשם וטענה כי תפקידו של החוקר לחקור, תפקידו של המשפטן בפרקליטות הוא לנסח את כתב האישום. אך גם ציינה שהחוקר מעבר לאזהרה בשאלות שחקר את הנחקר שאל שאלות המתייחסות ספציפית גם לגבי החשד לזיוף המסמך והשימוש בו. כן טענה כי לא נפל פגם בחקירות, הנאשם לא יכול להיבנות מטענה של הגנה מן הצדק, שלא היתה לו אפשרות להתגונן או לא נחקר בגין העבירות שבסופו של יום הובא בגין לדין.

סיכומי ההגנה

הסניגור המלומד בסיכומיו טען כי המאשימה לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את עובדות כתב האישום מעבר לכל ספק סביר. טען שלא הוכח מה שנטען שהנאשם איננו אדריכל בעל רישיון, לא הוכח כי המדובר בזיוף של החתימה, שכן לשיטתו צריך היה להוכיח זאת בחוות דעת מומחה שתערוך השוואה בין החתימות, שנטען שהינן מזויפות לבין חתימות מקוריות של המתלוננת. נטען כי גם המתלוננת לא נשאלה האם החתימה המופיעה על הבקשה נחזית להיות חתימתה או דומה לה. טען שהחתימות דומות יותר לחתימות של הנאשם עצמו (עמ' 9, שורה 24). טען שגרסת המתלוננת אינה מדויקת בלשון המעטה. טען לסתירות בין ת/3 לגרסאות שמסרה במסמך ובעדותה בביהמ"ש. טען שגם לשיטתה של עדת התביעה, היו מקרים שמסרה לנאשם את פרטיה כדי שימסור אותן בתכניות. טענת ההגנה היא שהנאשם כלל לא חתם בשמה. טען כי בניגוד לגרסת המתלוננת בעדותה, מספר הרישיון שלה כלל אינו מופיע על התכנית (ת/4).

זאת ועוד, לדבריו הגם שסירבה בזמנו המתלוננת בשלב החקירה לעמוד בעימות עם הנאשם בטענה שמצבה הרפואי אינו מאפשר לה זאת, בסופו של יום ולמרות ההחמרה במצבה הרפואי, הגיעה לעדות בביהמ"ש ועמדה בחקירה נגדית של הסניגור, שלטעמו היתה קשה יותר מלעמוד בעימות עם הנאשם.

עוד חזר וטען ב"כ הנאשם, כי הנאשם לא נחקר בחשד לזיוף מסמך ולא היה מקום להאשימו בעבירה זו, שכן לא ניתנה לו הזכות להיחקר באזהרה בגין עבירה של זיוף, שבסופו של יום יוחסה לו בכתב האישום. למצער כך טען, צריך היה לעשות זאת במסגרת השלמת החקירה שנעשתה בתיק זה בעניינים אחרים. עוד טען שלא הוכח כי הנאשם הגיש את הבקשה לוועדה המקומית ומכאן שלא היה מקום להעמידו לדין בגין עבירה של שימוש במסמך מזויף.

ביקש לסמוך על כך שלכתחילה תיק החקירה נסגר בזמנו ורק בעקבות ערר שהגישה המתלוננת - נפתח מחדש. טען שלא הודיעו לנאשם שהוגש ערר ושיש סיכוי שיוגש נגדו כתב אישום וגם בשל כך ביקש לבטל את כתב האישום בטענה של הגנה מן הצדק.

בשלב זה, השיבה ב"כ המאשימה, כי מכתב יידוע שנשלח לנאשם בדבר הערר שהגישה המתלוננת נשלח אליו בזמנו בדואר רשום (עמ' 22, שורה 12).

דין והכרעה

שקלתי בכובד ראש את עדות המתלוננת ואת יתר הראיות שהוגשו בתיק. באתי לכלל מסקנה שעם כל הכבוד לסניגור המלומד ולטענותיו השנונות, שממבט ראשון שובות לב הן, עמדה המאשימה בנטל המוטל עליה במשפט פלילי והוכיחה

מעבר לכל ספק סביר את עובדות כתב האישום הצריכות להוכחת שלוש העבירות שיוחסו לנאשם בכתב האישום ודין להרשיעו בכל אחת מהן ובשלושתן יחדיו ואנמק בקצרה.

ברור שלא על הנאשם להוכיח את חפותו. ברור שזכאי הנאשם לשתוק במשפטו. ידועה הוראת סעיף 162 לחסד"פ שהימנעות נאשם להעיד במשפטו עשויה לשמש חיזוק למשקל ראיות התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע. עשויה ואיננה חייבת. חיזוק וסיוע רק מקום שיש משקל לראיות התביעה. במקרה דנן משקל ראיות התביעה די והותר להרשעת הנאשם בפלילים מעבר לכל ספק סביר ואינני זקוק אפילו לא לחיזוק ולא לסיוע משתיקתו.

הסניגור המלומד יכול וחייב היה לעשות כל אשר לאל ידו בייצוגו את הנאשם, בעצות שהוא נותן לו, אך בסופו של יום, סניגור לא יכול להעיד במקום הנאשם לא בחקירה נגדית, לא בסיכומים ואף לא למסור גרסה במקום הנאשם. ומקרה זה יוכיח זאת.

אם כן מה יש לנו בתיק זה?

ישנה עדות אמינה לחלוטין בעיני של מתלוננת, שאין לי ספק שלא העלילה עלילות על הנאשם, שמעידה על יחסי עבודה תקינים שנבנו ביניהם במשך שנים ובמסגרת החוק, כאשר כל אחד נהנה בצורה חוקית וראויה מסיועו של האחר. המתלוננת, בהקפידה על שמירת אחריותה המקצועית, נתנה אמון בנאשם ומסרה את פרטיה - לא כדי שיעשה בהם שימוש שלא כדין, אלא כדי שייצין אותם בבקשות הנערכות. כפי שציננה והדגישה לאורך כל עדותה, בסופו של יום ובטרם היו הן מוגשות ונעשה בהן שימוש, נהגה לעבור עליהן ולקחת אחריות בהטבעת חותמתה וחתימתה. הדברים בעיני דומים לעורך דין שוודאי מוסר למזכירתו את פרטיו לצורך הכנת תצהירים, אך מסירת הפרטים אין משמעות הדבר שעורך הדין מתיר למזכירתו לאמת חתימות ולחתום על מסמכים הטעונים חתימה על ידי עורך דין בלבד.

כאמור, העדה עשתה עלי רושם אמין ולא נוקשה בלשונה בחקירתה הנגדית ואין לי ספק שגם אם הניסוח בתלונתה ת/3 איננו מהמעולים - נעשה הוא בתום לב, ולא פוגע באמינותה.

אני מבין כי היטב חרה לה, כפי שאף העידה בעדותה בביהמ"ש, שהנאשם "תקע לה סכין בגב" (עמ' 9, שורה 14).

אין לי ספק שלא ביקשה להתחמק או להימנע מעימות פנים אל פנים עם הנאשם, לא מפני שהיה לה חשש או דבר מה להסתיר, אלא עשתה זאת בשל מצבה הרפואי בריאותי. יחד עם זאת ולמרות שהדבר לא היה לה קל, התייצבה לביהמ"ש חרף מצבה הרפואי המורכב הניכר, עמדה בכבוד בחקירתה הנגדית של הסניגור, שלא היתה קלה. בסופו של יום ביקשה המתלוננת שיעשה עם הנאשם משפט צדק כאן.

העדה הקפידה לציין במדויק מה היא יודעת מידיעה אישית ומה איננה יודעת מידיעה אישית.

מבין אני את הזהירות הרבה שביקש הסניגור המלומד לנקוט, שלא להתבסס כמובן על עדויות שמיעה מצד המתלוננת, אולם גם היא העידה במפורש שלא ראתה את הנאשם חותם על הבקשה, לא ראתה אותו ולא נכחה כשהגיש אותם לעירייה כפי שנטען.

אמנם ציינה המתלוננת בעדותה, שבתכנית שהוגשה מופיע מספר הרישיון שלה (עמ' 9, שורה 31), אך אין לי ספק שהתבלבלה וכוונתה היתה למספר תעודת הזהות שלה, שאכן מופיע. לא הבנתי ממה רוצה הסניגור להיוושע באי דיוק שולי שכזה, מה מעלה או מוריד מספר הרישיון במקום מספר תעודת הזהות במקרה דנן וזאת בהתחשב בגדר המחלוקת שבתיק זה.

הנה כי כן, עומדת לה עדות המתלוננת האמינה במלוא עוצמתה, הבקשה **ת/4**, שאין חולק אודותיה והודעותיו של הנאשם בחקירותיו המשטרתיות, המפלילות אותו עד ראש.

אמרותיו אלו של הנאשם, נתקבלו ללא התנגדות ההגנה. לא נטען לגביהן משפט זוטא ואין לנו אלא מה שעיננו רואות. נכון שבאזהרות הוא הזהיר שהוא חשוד בעבירה של קבלת דבר במרמה, בכך שהשתמש בשמה של המתלוננת האדריכלית על גבי תכנית בנייה וזאת ללא אישורה וידיעתה ומבלי שהיא נתנה לו יפוי כח לכך. אולם בהמשך, בכל אחת מהחקירות, נדרש הוא גם לשאלות המעלות את סוגיית הזיוף, השימוש שלא כדין בחתימתה ובשימוש במסמך המזויף.

כך בחקירתו הראשונה מיום 6/12/2012, שבפתחה ולאחר שהודעה לו והוסברה לו זכותו להיוועץ עם עורך דין, אכן עשה הנאשם שימוש בזכות זו, התייעץ עם עורך דינו המלומד, שאף ממשיך לייצגו במשפטו זה (במשך כ-24 דקות כעולה מהשעות המצוינות בת/1 שורה 3 ושורה 5). אם כן, חקירתו המשיכה ולמעשה התחילה רק לאחר היוועצות עם עורך דינו. מאמרתו זו עולה כי הנאשם לא מכחיש את ההיכרות שיש לו עם המתלוננת כבר 5 שנים, מערכת יחסי עבודה שלו עם המשרד לאדריכלות. אמנם החשוד מתחכם בכך שאומר כי גם המתלוננת עובדת בתחום, אולם ברור שהוא לא היה מגיע לשימוש בשמה בתכנית ת/4, אלמלא הינה אדריכלית בעלת מספר רישיון רשמי והוא איננו כזה.

ברור לכל בר דעת, שאם היה הנאשם בעל רישיון אדריכלות כדת וכדין - לשם מה היה צריך את שמה? על עניין זה לא נאמר "טובים השניים מן האחד".

מעניין, שבאופן ספונטני ואף מבלי שנשאל, מספר הנאשם כיצד כחודש וחצי קודם לחקירתו, שוחח בטלפון עם המתלוננת, שאמרה לו שהיא כועסת והיא לא מוכנה להיות יותר פראיירית. מעיד הוא על עצמו שהבין כי היא מדברת על

התכנית של בניית בית הכנסת אלגריבא. מוסר הוא בפה מלא, מפיו המפורש, שהוא ולא אחר, ולא אחרת ולא המתלוננת, תכנן את תכנית בית הכנסת. אין חולק כי זו התכנית ת/4 ועל גבי התכנית רשם את שמה של המתלוננת תוך שהוא מוסיף "על ידי" ושמו.

לא זאת אף זאת, טוען הוא כי אין זו הפעם הראשונה שהוא עושה זאת והדבר היה בידיעתה, אך מיד הוסיף כי לגבי התכנית הספציפית של בית הכנסת לא ביקש את רשותה ולא יידע אותה שהוא רושם את שמה. בהמשך, ברוב תעוזתו, טען כי הוא חושב שעניין זה לא מפריע לה. כאשר נשאל בחקירתו שאם הוא טוען כי במספר הזדמנויות בעבר השתמש בשמה של המתלוננת והיא לא פנתה אליו בעניין זה, מדוע רק הפעם הגישה עליו תלונה במשטרה? על כך השיב כי הוא איננו יודע בוודאות, אך מנסה לתרץ כי בבקשה להיתר זה היו לו חילוקי דעות עם בודק התכניות בעיריית אשקלון וכנראה שמנהל ההנדסה באשקלון פנה אליה, כי היא מופיעה על התכנית וזה למעשה מה שגרם לה להגיש תלונה.

כאשר נדרש לשאלה כיצד שמה של המתלוננת מקדם את תכנית הבנייה ומה היה הצורך להשתמש בשמה? הסביר שאמנם שמה לא יכול לקדם את התכנית, אבל "היא אדריכלית רשומה (כך במקור - ח.ג.) ובתכניות מסוימות נדרשת חתימה של אדריכל רשום". מוסיף הוא מיד, כי זו חתימה טכנית בלבד, כך שכל הטיפול ברשות נעשה על ידו.

כאשר נשאל אם יש לו מה להוסיף? ציין כי "דפוס עבודה זה מקובל בין אדריכלים ומהנדסים במשרדים לתכנון". מעבר לאמירה כללית זו לא רק שלא הובאה ראיה לכך, אלא כזכור גם לא העיד הנאשם בעניין זה בהטילו דופי באדריכלים ובמהנדסים.

כאשר נדרש לשאלה מדוע לא פנה אליה והודיע לה מראש כי הוא עומד להשתמש בשמה על גבי התכנית? השיב, "בדיעבד אולי זו טעות אך אני שוב אומר כי זה מקובל".

אז אחת מן השתיים: אם זו טעות - זה וודאי לא מקובל, ואם זה מקובל - זו לא טעות. אם מקובל לזייף, אוי לו לנאשם אם מטיעון שכזה מבקש הוא להיבנות בהגנתו.

זאת ועוד, המסמך עצמו הוצג בפניו על ידי החוקר והנאשם מודה בפה מלא כי המדובר בצילום מתוך תכנית הבקשה להיתר של בית הכנסת שהוא תכנן ועל גביו הוא ציין את שמה של האדריכלית המתכננת ובמקרה זה ללא אישור מפורש ובכתב ממנה.

עד כאן מה שמסר בדצמבר 2012.

כאמור, מקץ כמה שנים ומשנפתח התיק מחדש, נחקר הנאשם בשנית ביום 18/2/2015 (ת/2).

משנדרש לשאלה שהשימוש בשמה של האדריכלית היה נוהל רגיל ביניהם, הודה בפה מלא שבמקרה של בית כנסת, זו היתה טעות שלו שהשתמש בשמה שלא בידיעתה ושלא בהסכמתה מראש. יאמר מיד כי לא הבנתי מה שונה בית הכנסת הזה כביכול מעבודות קודמות, בלתי אם רצונו של הנאשם כנחקר לזרות חול בעיני החוקר ולטעון כביכול להסכמה של המתלוננת לכך.

בהמשך, עוד הוסיף ומסר שבגלל שהיו ביניהם יחסי עבודה, חשב לעצמו שהוא יכול להשתמש בשמה ללא ידיעתה וחשב שלא תהיה התנגדות מצידה. אם לא די בכך, בהמשך הוא מאשר שהמתלוננת לא נתנה לו מעולם ייפוי כח רשמי להשתמש בשמה. בסופה של חקירה, חזר ואמר שהיתה זו טעות להשתמש בשמה, ללא אישורה בכתב וללא אישורה מראש.

הנה כי כן, במצב דברים זה כאשר אלו הגרסאות שמוסר הנאשם כנחקר בחקירותיו במשטרה, גרסה שמעבר להודאה המפורשת בזיוף המסמך, בשימוש בו, בכוונה לקבל באמצעותו דבר ובניסיון לקבלת דבר במרמה, כל הסבריו האחרים לא מניחים את הדעת.

למעשה, מעבר לדברים אלו שיצאו מפיו המפורש של הנאשם - המאשימה לא היתה צריכה להוכיח בתיק זה דבר. כאשר הנאשם מודה במפורש, כי הוא חתם על הבקשה, מדוע צריך מומחה להוכיח שזו איננה חתימתה של המתלוננת? הרי המתלוננת מכחישה את חתימתה, הנאשם מודה בחתימתו ומה צריך מעבר לכך? גם בעין בלתי מזוינת ולא מומחית ניתן לראות בבירור על גבי ת/4, שחתימות הנאשם שונות, מקום שהוא חותם על גבי החותמת של שם המתלוננת "על ידי" שמו ומקום שהוא חותם על החותמת של שמו "אדריכלות מבנים ועיצוב". כאשר הראשונה דומה הרבה יותר לחתימת המתלוננת על מכתבה ת/3, כאשר השנייה דומה הרבה יותר לחתימותיו של הנאשם באמרותיו ת/1 ות/2.

אין בליבי ספק שהנאשם במקרה דנן זייף המסמך באופן הנראה כאילו נחתם על ידי המתלוננת, שהיא אדריכלית בעלת רישיון והוא איננו כזה, כדי לקבל באמצעותו דבר - את היתר הבנייה לבית הכנסת ת/4.

הנאשם, הוא ולא אחר (והוא לא טוען אחרת) עשה שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל באמצעותו דבר והגישו לרשות המוסמכת ובכך עבר גם עבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה, שכן למרבית המזל נתגלה דבר הזיוף והשימוש במסמך המזויף, לא ניתן ההיתר והנאשם לא הצליח לקבל את ההיתר אותו ביקש לקבל במרמה.

להסרת כל ספק, לשאלת הזיוף במקרה דנן, די אם אפנה לספרו של השופט י' קדמי, על הדין בפלילים, חוק העונשין, חלק שני - תשס"ו, בעמ' 891 להגדרת הזיוף בחתימת מסמך כאשר הדבר נעשה "בשם פלוני ללא סמכות כדן... באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני".

באשר לאזהרת החשוד בחקירותיו, אין לי אלא להזכיר מושכלות ראשונים, שתכליתה של האזהרה הינה להעמיד את החשוד על זכותו שלו, לא לומר דבר ועל זכותו לחיסיון מפני הפללה עצמית ועל בסיס ההלכה שנקבעה בתיק ע"פ 1382/99 נדונה לא אחת טענת נאשם בדבר ליקויים שנפלו בנוסח האזהרה שלעיתים היתה כללית ולא מפורטת (ר' למשל תיק פלילי נצרת 4813/05), וכן פסיקה שיצאה מלפני ביהמ"ש העליון שאין זו זכות יסוד להיות מוזהר תוך נקיבת סעיף עבירה כלשהוא. האזהרה הינה כלי לוודא שהחשוד מודע לזכותו לשתוק והיא הוכנסה למשפט ארצנו דרך תקנות השופטים באנגליה. גם בסעיף 28 (א) לחוק המעצרים לא מזכיר חובה לציין סעיף עבירה במסגרת האזהרה.

גם מקום שאין התאמה מלאה בין העבירה נשוא האזהרה לבין העבירה נשוא האישום, אין המדובר בגדר אמצעי חקירה פסול ואין לה השלכה על קבילות ההודיה (ע"פ 581/75). מה גם שבמקרה דנן הסניגור לא התנגד לקבילות ההודיות (כמו כן ר' ע"פ תל-אביב 70035/04; ע"פ תל-אביב 70062/08; ע"פ תל-אביב 71758/04 וכן תיק ע"פ 10049/08, בשינויים המחויבים).

סוף דבר הכל נשמע, לאור ממצאי המהימנות שקבעתי דלעיל והקביעות העובדתיות, הוכיחה המאשימה בפני את עובדות כתב האישום המקימות את שלוש העבירות הפליליות המיוחסות לנאשם ואני מוצא אותו אשם ומרשיעו בשלושתם יחדיו.

ניתנה היום, כ"ב אדר תשע"ז, 20 מרץ 2017, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים